

Girişimcilik ve Teknopark

Ahmet KUBAŞ¹

Nezat Bengüsü ÖZMEN²

¹Prof. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
Değirmenaltı/Tekirdağ, akubas@nku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3886-4125

²Student, Tekirdağ, benqusozmen@hotmail.com²

Özet: Ülke ekonomisinin kalkınmasında girişimciler önemli paya sahiptir. Girişimciler mevcut pazarların yanında potansiyel pazarların yarattığı boşluğunu doldurmaktadır. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerini etkilemektedir. Girişimcilerin ekonomiye yaptığı katkının bilincinde olan devlet girişimcileri desteklemektedir. Ülkemizde girişimcilere destek ve teşviklerde en büyük paya sahip olan KOSGEB'dir.

Girişimcilik faaliyetleri insanlık tarihinin ilk yıllarından beri takas yolu ile varlığını sürdürmektedir. Bireyler ihtiyaçlarını karşılayabilmek için her dönem çeşitli faaliyetlerde bulunmuşlardır. Zaman içerisinde ihtiyaç ve isteklerin değişmesiyle ticaretin şeklide değişiklik göstermiştir. Bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çeşitli faaliyetlerde bulunmasına girişimcilik olarak tanımlanabilir. Girişimcilik günümüzde işsizlik sorununun azalmasına yardımcı olmaktadır. İşsizliğin azaltılması ülkeler için önemlilik arz etmesinden kaynaklı ülke ekonomisinde yer kaplamaktadır. Ülkeler ekonomik politikalarını ve stratejilerini oluştururken girişimciliği göz önüne almaktadırlar. Bundan dolayı ülkeler girişimciler için teşvik ve destek programları gibi birçok destekleme programını girişimcilere sunmaktadır. Verilen destek programları ile potansiyel girişimcilerin ekonomiye katkıda bulunması sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOSGEB, Girişimci, Destek ve Teşvikler, Gelişme

Entrepreneurship and Technoparks

Abstract: Entrepreneurs play a significant role in any country's development, filling the gap created by potential markets as well as the current ones. Entrepreneurs influence especially undeveloped and developing countries' economies. Aware of how entrepreneurs may contribute in the country's economy, governments, therefore, offer incentives for entrepreneurs, the primary provider of which is KOSGEB in Turkey.

Entrepreneurship has existed since the creation of human beings through exchange. People were involved in various activities to meet their needs in every age. These needs and demands, however, keep changing, which also leads to changes in manners of exchange. These activities involving human beings seeking to meet their vital demands are called 'entrepreneurship', which helps reduce unemployment today. Unemployment is directly linked to country economy, since it is of utmost importance to every country to keep it under control. Countries take entrepreneurship into consideration when it comes to determining their economic policies and strategies - they, therefore, offer entrepreneurs many support programs, including incentives. These programs have so far made it possible to take advantage of potential economic contributions offered by potential entrepreneurs.

Keywords: KOSGEB, Entrepreneur, Incentives and Supports, Development

1. GİRİŞ

Girişim; kar elde etmek amacıyla mal ve hizmet üretilecek yeni bir işletmenin kurulması fikridir. Ancak işletmeyi kurmak için yeterli üretim faktörlerinin bulunması gerekir, özellikle işletmenin ihtiyaç duyacağı kuruluş yeri, emek, sermaye, bilgi ve teknolojinin bulunması önemlidir. Ayrıca üretim çeşidine bağlı olarak kullanılacak doğal kaynaklar önemli bir yer tutmaktadır. Girişimin başarısı üretim faktörlerinin bir araya getirilmesi ve bunların rasyonel kullanımına bağlıdır. Girişimin karlılığı maliyetin minimize edilirken kalitenin korunması ve karın maksimize edilmesi oldukça önemlidir. Ancak kar maksimizasyonu piyasa koşulları tarafından belirlenmektedir.

Üretim faktörleri arasında yer alan doğal kaynaklar ve girişimcilik; sermaye ve emek kullanılarak bireylerin ihtiyaç duyduğu mal ve hizmete dönüştürülmektedir. Kısaca girişimci; kar elde etmek amacıyla emek ve sermayesi ile doğal kaynakları kullanarak mal ve hizmet üretmektedir. Üretim süreçlerinde; sistemin kurulması ve işlemlerin gerçekleştirilmesinde bilgi ve teknoloji de oldukça önemlidir (Kubaş, 2019)

Girişimci; Üretim faktörlerine sahip olan ve kar elde etmek amacıyla mal ve hizmet üreten kişilere denir. Girişimci girişim kararını veren ve işletmeyi oluşturarak faaliyete geçiren kişilerdir. Girişimciler gerçek veya tüzel kişiler olabilir, gerçek kişiler tarafından kurulan kooperatifler, vakıflar, şirketler, kulüpler, birlikler ve benzeri kuruluşların her biri

mal veya hizmet üretmektedir. Ancak gelir elde etme amacıyla kurulan işletmelerin temel yaklaşımı kar elde etmektir. Ayrıca sosyal girişimci işletmeler de bulunmaktadır. Bunlar çeşitli kamu kurum ve kuruluşları, Sivil Toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar vb., toplum yararına çalışan ve sosyal faaliyetler gerçekleştiren özel veya resmi kurumlardır.

Girişimcilik; girişimcilik çok geniş bir kavram olup bireylerin ihtiyaçlarının karşılanması için mal ve hizmet üretilmesi fikrinin hayata geçirilmesi için gerekli süreçleri ifade etmektedir. Girişimcilik; bireyin ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi için yeni bir iş fikrinin ortaya çıkmasıyla başlamaktadır. İş fikrinin olgunlaşması için konuya ilişkin eğitim desteğinin sağlanması, yapılabilmek için ön fizibilite çalışmasının yapılması ve sermayeye ihtiyaç duyulmaktadır. İş fikrinin ürüne dönüştürülebilmesi için geçen süreçte girişim kararının verilmesi ve işletmenin kurularak üretimin başlamasıyla tamamlanmaktadır. Ancak ürünün pazarlanmaya başlanmasıyla süreç sonlanmamaktadır. Piyasanın talebine göre ürünün şekli, fonksiyonu veya kendisi çeşitli gelişmelere veya değişikliklere uğrayabilmektedir. Sonuç olarak iş fikri ürüne dönüştürüldükten sonra işin sürekli geliştirilmesi için yaşam boyu yenilik veya

Ülke ekonomisine girişimcilerin önemli katkıları bulunmaktadır. İşsizliğin azaltılması için istihdam olanakları arttırılmalıdır. Bu durumda girişimci sayısını arttırarak girişimciliğin yaygınlaştırılmasıyla gerçekleştirilebilmektedir. Girişimci eğitimleri girişimcilerin kuracakları işletmeleri bilinçli bir şekilde kurmasına, girişimcilik yeteneği bulunanların işletme yönetimi ile ilgili bilgi ve donanımlarını geliştirmekte ve işletmelerin başarıyı yakalamalarına yardımcı olmaktadır. Girişimcilik eğitiminin sonunda girişimci iş fikirlerinin hangi desteklerden yararlanabileceği, iş planlarının oluşturulma aşamalarına hâkim olarak ülke ekonomisine katkıda bulunabilecek iş fikirlerini cesurca hayata geçirebileceklerdir. Türkiye’de Girişimciliğin gelişmesi için KOSGEB tarafından çeşitli eğitim programları ve destekleme sistemleri bulunmaktadır.

Girişimcilik aynı zamanda yapılan çeşitli yeniliklerle ihtiyacın ortaya çıkmasına yardımcı olmaktadır. İhtiyaç değişken bir kavram olup zamana, yere, topluma, mevsime, teknolojik ve ekonomik gelişmeye göre değişen kavramlardır.

Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ülkelerin ekonomik büyümelerine katkıda bulunmaktadır. Gelişmekte olan birçok ülkede girişimcileri desteklemek için destekler ve teşviklerde bulunmaktadır. Destek veren kuruluşların çok

olmasına rağmen girişimci sayısının azlığı önem arz etmektedir. Yeni işletmelerin kurulması ile birlikte istihdam alanları genişleyecek ve işsizlik azalacaktır.

Destek ve teşvikler girişimciye iş fikrini nihai, karlı ürün ve hizmete dönüştürmesini sağlamaktadır. Devletin girişimcileri desteklemesi ülkedeki girişimci sayısını arttırıcı etki göstermektedir. Hızla artan girişimci sayısı bireysel olarak fayda sağladığı gibi topluma da fayda sağlamaktadır. Girişimciler bir ülkenin sosyal ve ekonomik yönden kalkındırmaktadır. Bu açıdan ülkelere girişimcilerini desteklemede paylarına bazı sorumluluklar düşmektedir. Devletin sağlamış olduğu destekler sayesinde toplumun diğer kesimleri de sosyal ve ekonomik anlamda yararlanmaktadır.

2. TEKNOPARKLAR

6 Temmuz 2001 yılında 4961 sayılı kanunun Resmi Gazete’ de yayınlanması ile birlikte “Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu” yürürlüğe girmiştir (4961 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 2001). Kanun amacı; uluslararası piyasalarda rekabet edilebilirlik düzeyinin arttırılması, üretim maliyetlerinin azaltılmaya çalışırken aynı zamanda kaliteli mal ve ürün ortaya çıkartılabilmesi, teknoloji tabanlı üretim ve girişimciliğin teşviki, ürünlerde yenilikler yapılmasını sağlamak ve verimliliğin arttırılması hedeflenmiştir. Nitelikli iş gücüne sahip kişilerin istihdam ederek, teknoloji tabanlı yatırımda bulunmak isteyen yabancı yatırımcılarında ülkemize sermaye getirmesinin teknolojik alt yapısı oluşturmaktadır.

Teknoloji ve bilime verilen önemin artmasıyla Türkiye’de teknopark kavramı ortaya çıkmıştır.1986 yılında ortaya atılan teknopark kavramı kalkınma planlarının içine dâhil edilmiştir (Çapkın, 2019) Türkiye’de 90’lı yılların başında teknopark çerçevesinde adımlar atılmaya başlanmıştır. KOSGEB’in desteğiyle ilk defa Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesinde teknoparklar faaliyete geçirilmiştir.

2001 Yılında yürürlüğe giren 4691 sayılı kanun kapsamında Nisan 2020 tarihi itibarıyla toplam 84 tane Teknoloji Geliştirme Merkezi bulunmaktadır. Bunlardan 69 tanesi faaliyetlerini sürdürürken, 15 tanesinin altyapı çalışmaları devam etmektedir.

Değişen ekonomik, sosyal ve teknolojik değişimler dünyada girişimcilik gibi kavramlara önem kazandırmıştır. Girişimcilik ülkeler açısından kalkınmanın aracı olarak görülmüştür. Bu anlamda girişimciliğin arttırılmasına yardımcı olmak için hükümet tarafından girişimcilere teşvik ve destekler sağlanarak girişimcilik iş fikrini hayata geçirmeleri sağlanmıştır. Teknoparkların kurulmasının temel amacı da girişimcilere cesaret

vererek girişimciler tarafından hayata geçirilen iş fikirlerinin ticarileştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Teknoparklar genelde sanayi yoğun bölgelerin kalkınmasına, geliştirilmesine ve güçlendirerek hizmet vermelerini sağlamaktadır. Türkiye’de var olan en iyi işleyen ve girişimcilere destek veren en iyi yapılanma teknoparklardır (Kandemir ve İltir, 2019). Ülkesine yabancı sermaye girişini sağlamak isteyen ülkeler teknolojik altyapıyı oluşturmak ve bu oluşturduğu yapıyı desteklemelidir. Yapısal düzeyde girişimcilere düzenli destek veren kuluçka merkezleridir. Kuluçka merkezleri Türkiye’de teknoparkların içerisinde bulunmaktadır. Girişimcilere iş fikirlerini geliştirmesine yardımcı olduğu girişimcilere aynı zamanda pazar araştırması imkânı tanıyarak şirket kurma ve finansman konusunda da desteklemektedir. Teknopark bünyesinde oluşturulan kuluçka merkezlerinde proje sahibi girişimcilerin etkileşimde bulunabileceği ortam sayesinde birbirlerine destek olabilmekte ve girişimciliğin ruhu olan paylaşımcılık davranışı ortaya çıkmaktadır.

Rekabet edilebilirliğin en önemli göstergesi firmaların ve ülkelerin inovatif düşünce yapılarıdır. Uluslararası platformda rekabet edilebilirliği arttırabilmek için “üniversite sanayi iş birliğini geliştirme” uygulamasına geçilmiştir. Bu programın amacı, Üniversitelerde var olan potansiyelin ekonomik bir değere dönüştürülmesine katkıda bulunarak, bölgedeki firmaların akademisyenler ve sanayiciler ile etkileşim haline girerek firmaların arge, inovasyon çalışmalarına yönlendirerek iş birliğini oluşturmaktır (YTU, 2020).

3. KULUÇKA MERKEZLERİ

Her girişimcinin faaliyetleri başarılı bir işletme kuruluşunun varlığıyla devam ettirilmektedir. Gerçekleştirilen girişimcilik faaliyetleri sonucunda bazı girişimciler işletmelerini kapatmak zorunda kalmaktadır. Yeni kurulan işletmelerin tutundurulması ve devamlılığının sağlanması önem arz etmektedir. Bu bağlamda girişimcilerin işletmelerini kurdukları ve devamlılığını sağlarken ki süreci sancılı bir şekilde geçirmektedir. Bu zorlu sürece destek olmak için kuluçka merkezleri kurulmuştur. Kurulan kuluçka merkezleri ile girişimcilerin yenilikçi fikirleri desteklenerek hayata geçirmelerine destek verilmektedir.

Girişimciler kuluçka merkezinin çevresindeki mentör ağından beslenerek iş fikirlerini geliştirirler. Kuluçka merkezleri çoğunlukla üniversitelerin içinde yer alır. Kuluçka merkezleri iş fikirlerinin genelde Ar-Ge faaliyetiyle beraber evrildiği, kurucu ekibin zamanla değişebildiği bir ortam olup,

girişimcinin burada kalma süresi 3-5 yılı bulabilir. Kuluçka merkezleri girişimcilere tohum sermayesi desteği de sağlayabilmektedir. Kuluçka merkezleri birçok sektörde Ar-Ge’ye dayanan girişimlere ev sahipliği yapabilmektedir (Şahin, 2016).

Üniversiteler, teknoparklar veya teknoloji merkezli özel sektöre kurumları, kurdukları kuluçka merkezlerinde hem öğretim elemanlarının hem arge çalışanlarının, hem de bağımsız girişimcilerin projelerini de hayata geçirirler. Birçok farklı projenin farklı aşamalarda yürüdüğü kuluçka merkezlerinde, günlük hayatta yaşanalar ve oluşturulan çözümler diğer girişimciler tarafından da gözlenmekte, çoğu zaman farklı proje sahipleri birbirlerine destek olarak girişimciliğin özündeki paylaşımcılık ruhunu da yaşayabilmektedir (Şahin, 2016).

Kuluçka merkezleri “İnkübatör” olarak adlandırılmaktadır. Üniversiteler de eğitim gören öğrencilerin fikirlerinin geliştirilmesine olanak vermektedir. İş fikri olan girişimcilere fikirlerinin oluşum sürecini geliştirmek için danışmanlık, Mentörlük gibi hizmetler sağlamaktadır. Kuluçka merkezleri özellikle genç işletmelerin gelişimini desteklemektedir. Girişimci firmalara birçok alanda destekte bulunmaktadır. Bunlar;

- Ofis hizmetleri,
- Ekipman desteği,
- Yönetim desteği,
- Finansmana erişimi,
- İş ve teknik hizmetlerdir.

Tablo:1.Türkiye’de Bulunan Teknoparkların Ekonomiye Katkıları

Toplam Firma Sayısı	5.749
Yabancı/Yabancı ortaklı Firma Sayısı (Mevcut)	323
Akademisyen Ortaklı Firma Sayısı	1.201
Toplam Personel Sayısı	58.980
Proje Sayısı (Devam Eden)	9.960
Proje Sayısı (Tamamlanan)	35.668
Toplam Satış (TL)	90,7 Milyar
Toplam İhracat (USD)	4,7 Milyar

Kaynak:(<https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/istatistiki-bilgiler/mi0203011501>, 2020)

Tablo 1.’de görüldüğü gibi Türkiye’de bulunan teknoparklardaki firma sayıları ve çalışan sayıları ve ekonomik katkıları verilmiştir. Bu firmalar 2001 yılından, 2020 Nisan ayına kadar ki olan süreçte 5.749 adet firmaya ulaşılmıştır. Firmalardan 323 tanesi yabancı firmaları oluşturmaktadır. Yabancı firmaların teknoparklar içerisindeki önemi

büyükür. Bu sayede uluslararası projelerin yapılmasını kolaylaştırmaktadır. Toplam personel sayısını oluşturanlar ar-ge elemanları, destek elemanları ve kapsam dışı personellerdir. 2020 Nisan ayı itibarıyla 35.668 proje tamamlanmış olup 9.960 adet proje ise devam etmektedir.

Ülkemiz açısından ihracatta 4,7 milyar dolarlık teknoparklarda teknolojik ürün ihracatı yapılmıştır. Yurtiçinde satış ile 90,7 milyarı bulan satış gerçekleştirilmiştir.

Teknokentlerin verdiği destek ve teşviklerin rolü birçok araştırmaya konu olmuştur. Yapılan araştırmalar sonucu verilen destek ve teşviklerin önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Firmaların teşvik ve desteklerden yararlanamamalarının nedenleri arasında donanım eksikliği ve eleman eksikliği yer almaktadır. Bundan dolayı patent sayısının düşük kalmasına neden olmaktadır (Bayzın ve Şengür, 2019). Kuruluş aşamasında olan işletmelerin verimliliğini arttırmak amacıyla personele eğitimler verilmektedir. Kuluçka desteği yeni kurulmuş firmaların büyümelerine kadar ki olan süreçte sektöründe başarı ve devamlılığı sağlamaktadır.

Yeterli maddi desteği, bilgi ve birikime sahip olmayan firmalar kuluçka merkezlerine ihtiyaç duymaktadır. Girişimci adaylarının kuluçka merkezlerinden destek alabilmesi için sağlaması gereken şartlar bulunmaktadır. Ön kuluçkaya kabul edilen girişimcilere kendi sektörlerinde uzman olan kişiler tarafından eğitimler verilirken aynı zamanda danışmanlık hizmeti sunulmaktadır. İlgili sektörde uzman görüşlerine yer verilirken teknik bilgi konularında ise alanında uzman akademisyenler tarafından bilgi desteğinde bulunmaktadır.

Ön kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren girişimci adayların ofis ihtiyaçlarını karşılayacak; elektrik, internet, su, ısıtma vb. gibi birçok konuda ücretsiz veya ücretlerin temsili olması koşuluyla fiziki ihtiyaçları giderilmektedir (Çalışır, 2019). Ön kuluçka merkezlerindeki firmalar, aynı faaliyet alanlarında diğer firmalar ile bulunmaktadırlar bundan dolayı firmalar arası bilgi alışverişinin olduğu ortam oluşmaktadır.

4. START-UP

Hızlandırıcılar yoğun olarak çalışılan bir ofis mekanı, sürekli mentörlük ve yeni bağlantı destekleri sağlar. Bir girişimcilik çalışma kampı (entrepreneurship bootcamp) formatında işleyene hızlandırıcılar, girişimlerin bu süre sonunda erken dönem girişim sermayesi desteği alabilecek kadar olgunlaşmış olmasını hedefler. Hızlandırıcılar genelde girişimlere tohum sermayesi desteği de sağlar. Hızlandırıcıların yapısı gereği genelde bilgi işlem

teknolojileri şirketlerine odaklandığı görülmektedir (Şahin 2016).

Firmaların ilk şirketleştiği noktadan itibaren, genç büyüme evresine kadar gelir ve kazançlarının da yükselmeye başladığı aralıkta yer alan firmalara start-up denilebilir (Karaa, 2019). Ekonominin gelişmesinde teknolojik ürünleri kullanarak hizmet ve ürün üretirken, kısa dönemde etkin hızlı bir büyüme sağlamak olarak tanımlanabilmektedir. "Start-up" kavramı girişimcilik hayatına yeni giren bir kavram olmasından dolayı net bir tanımı bulunmamaktadır. Start-up firma denildiğinde ilk akla gelen erken dönemde hayata giren ve hızlı bir şekilde büyüeyebilen firmalardır. Bu firmalar çok kısa zaman içerisinde çok fazla yol kat eden firmalardır. Start-up firmaları, ülkedeki piyasa açıklarının farkına varıp, iş fikrini teknolojiyi kullanarak geniş kitlelere ulaştırabileceği bir firma yaratmasıdır.

Start-up bir diğer tanımı ise büyüme ve gelişme özelliklerini taşıyan, farklı projelere ve yeni girişimlere verilen isimdir (Bilici, 2019) Start-up genellikle "yeni girişimci" olarak tanımlanmaktadır. Fakat bu tanım start-up tam olarak tanımlanamamaktadır. Start-up defalarca girişimcilik faaliyeti başarısızlık ile sonuçlanan girişimcilerden oluşabileceği gibi ilk defa girişimciliğe yönelmiş girişimcilerden de oluşabilmektedir. Alışılmışın dışında yenilik ve yaratıcılık sonucu ortaya çıkan iş fikirleri yatırımcıların daha fazla dikkatini çekeceğinden girişimciler farklı projeler ile yatırımcı arayışına girmelilerdir.

İnovasyon ve yenilikçi iş modelleri ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Girişimcilik ekosistemi içerisinde yenilikçilik iş modellerinden sonra start-uplarda kısa sürede büyüme potansiyeli sayesinde büyük işletmelere dönüşebilmektedir. Start-up firmaların ihtiyacı olan öz sermaye ihtiyacını yatırımcıların desteği sayesinde alarak faaliyet göstermektedirler (Ertuğrul ve Altundal, 2018). Yenilikçi iş modelini kullanan start-uplar bu sürece kolay uyum sağlayabilmektedir.

Türkiye ekonomisi, gelişen ekonomiler arasında yer almaktadır. Ülke ekonomisinin gelişmesi için fiyat istikrarını sağlayabilen, ihracatı arttırmaya yönelik politikalar ile inovasyonu destekleyici teknolojik ürün ve hizmete dayalı yatırımlara teşviklerin artırılması ile gelişen ekonomiye sahip olacaktır. 10 Temmuz 2018 yılında, 30474 Sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Cumhurbaşkanlığı teşkilatına bağlı "Yatırım Ofisleri" kurulmuştur (30474 Sayılı Resmî Gazete, 2018). Yatırım ofisleri aracılığıyla büyük yatırımcıların önü açılmış ve devletin verdiği teşvik

ve desteklerden yararlanmaktadırlar. Ülke ekonomisinin ihtiyaç duyduğu yatırımların yapılmasına yönelik yol göstericilik rolünü üstlenen Yatırım ofisleri sayesinde ülke ekonomisinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Asıl görevi kamu kurum ve kuruluşlardan ilgili konuda verileri toplayıp, düzenleyip, güncellemeleri yapmakla görevlidir.

Son yıllarda yenilikçi iş fikirleri ve ar-ge projeleri daha fazla ilgi görmeye başlamıştır. Yeni iş fikirlerine sağlanan destekler; devlet destekleri, teknoloji transfer ofisleri, kuluçka merkezleri, teknoparklar, melek yatırımcılar, erken aşama yatırım şirketleridir. Bu kuruluşlar yeni girişimcilere ve start-uplara destek vermektedirler. Günümüzde teknoloji kullanımının artması ve yazılımların önemli bir hale gelmesi, bilimden teknolojiye geçiş aşamasının kısılması, yenilikçi iş fikirlerini hayata geçiren start-upların duyulan ilgiyi yoğunlaştırmıştır.

“Start-up” firma denildiğinde akla ilk gelen genç oluşumlu bir şirket olması gerektiğidir. Şirketlerin genç olması şartı aranmamaktadır. Genç oluşumlu firma derken organizasyon yapısındaki çevikliğini koruyabilen firmalardan bahsedilmektedir. Start-up kavramı ile ilgili yanlış algılanan durumlar bulunmaktadır. Bu firmalar yalnızca teknoloji alanında girişimcilik gösterenlere destek vermemektedir. Ağırlıklı olarak teknolojik alanda destek verdiğinden dolayı girişimciler tarafından yanlış algılanabilmektedir.

Risk sermayesi daha olgun firmalara yatırım yapmaktadır (Karaa, 2019). Az riskli girişimleri tercih etmelerine rağmen yüksek karlılık elde edebilmeleri risk sermayedarlarına cazip gelmeye başlamıştır. Risk sermayedarları girişimcilere ortak olarak işletmesinin büyüüp gelişmesi için ihtiyaç duyduğu finansmanı karşılamaktadır.

Risk sermayesi yenilikçi ve üretken, potansiyeli yüksek olan gerekli finansman kaynağı sağlamada sıkıntı çeken girişimcilere yapılan yatırımlardır (Tuna, 2019). Başlangıç sermaye ihtiyacı bulunan işletmelerin, hızlı büyüme sağlayabilecek ve karlılığı yüksek işletmelere yatırım yapmaktadır. Yaratici iş fikri bulunan girişimcilerin yeterli öz sermayeye sahip olmaması ve kaynak bulamaması durumunda risk sermayedarları yatırım fikirlerini gerçekleştirme imkânı yaratan bir modeldir. Risk sermayedarları girişimci işletmelerin hisse senedi satın alarak uzun dönemli bir yatırım ortaklığı oluşturmaktadır. Risk sermayedarlığı uzun ve dinamik bir süreci anlatmaktadır. Geleneksel finansman yöntemlerinde bulunan güvence istenilmemesi, faiz ve anapara ödemesinin geri ödenme zorunluluğunun bulunmadığından

girişimciler bir sermaye kaynağı olarak görmektedir.

Risk sermayedarları girişimcilere finansman desteğinin yanında Mentörlük ve danışmanlık gibi hizmet veren alanında uzman başarılı kişilerden oluşmaktadır. Sermayedarlar girişimcilere yönetim alanında da destek vererek yatırımlarının verimliliğini arttırmak ve işletmelere doğru yönlendirerek yüksek karlılığı elde edebilmeleri için çoğunlukla başlangıç aşamasındaki işletmeleri tercih etmektedir.

Risk sermayesi finansmanının yatırım aşamaları, iş fikrinin olgunlaşmasından tamamlanmasına kadar yeni bir ürün için kurulan ve mevcut olan bir işletmenin kaynak ihtiyacını risk sermayesinin verdiği öz sermayeyle karşılanmasıdır (Tuna, 2019). Başlangıç sermayesinde risk sermayedarları çekirdek sermayeye oranla yatırılan tutar daha fazladır. Bu aşamada girişimcilerin ürünlerini geliştirme ve pazarlanabilir hale gelmesinde firmaların finanse edilmesine aracılık edilmektedir. Başlangıç aşamasındaki girişimciler iş planını hazırlamış ve pazar araştırmasını yapmıştır.

5. ÇÖZÜM VE ÖNERİLER

Devletler sosyo-ekonomik düzeyin yükseltilmesinde girişimciliği çok önemli bir araç olarak değerlendirmektedir. Son zamanlarda ekonomik ve kalkınma hedefleri olan ülkeler, girişimci sayılarını arttırmak ve bu girişimcilerin yüksek teknoloji üretmeleri ve uluslararası düzeyde rekabetçi olabilmeleri için çeşitli destek programları uygulamaktadırlar.

Türkiye’de girişimciliğin desteklenmesi amacıyla lise ve Üniversitelerde girişimciliğe ilişkin derslere önem verilmeye başlanmıştır. Ayrıca girişimcilik ekosistemi içerisinde Üniversite-Sanayi iş birliğinin gelişmesi için Teknoparklarda Öğretim Üyeleri ve öğrencilerin iş kurmaları teşvik edilmektedir. Burada üretilen bilgi ve teknoloji ülkenin ihtiyaçlarının karşılanmasına önemli katkılar sunmaktadır.

Girişimcilik eğitimlerine daha lise yıllarından itibaren eğitim müfredatına girişimcilik dersleri konularak yaygınlaştırılması ve özendirilmesi sağlanabilir. Üniversite öğrencilerinde girişimcilik eğiliminin oluşması için girişimcilik eğitimleri verilmektedir. Verilen bu eğitimler sayesinde iş fikirlerinin oluşması sağlanmaktadır verilen eğitimlerde başarılı olan girişimcilerin gelip sunum yapmaları ise girişimci olma yolunda ilerleyen gençlere motivasyon kaynağı oluşturabilmektedir.

Girişimcilik teşvik ve desteklerinin yeterli bir şekilde tanıtımı yapılarak girişimcilerin bilinçlendirilmesi ve

daha etkili bir şekilde ülke ekonomisinde var olması sağlanmalıdır. Girişimcilerin faaliyetlerini sürdürebilmeleri için girişimcilere verilen desteklere ihtiyacının olduğu görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bayzın, S., & Şengür, M. (2019). Üniversite sanayi işbirliğinde teknoparkların rolü. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(3), s.311
- Bilici, F. (2019). Start-up firmalarındaki başarısızlık nedenleri üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, S.3
- Çalışır, T. (2019). İnovasyon, teknoparkların teknoloji geliştirmedeki önemi ve Türkiye örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). KTO Karatay Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s.53
- Çapkın, B. (2019). Firmaların teknoparktan beklentileri: Zonguldak ili örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak, S.49
- Ertuğrul, M., & Altundal, V. (2018). Startup finansmanında katılım bankalarının potansiyel rolü üzerine bir değerlendirme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1). S.28
- Kandemir, P., & İlter, D. (2019). Girişimcilik faaliyetlerinde teknoparkların önemi: Afyon-Uşak Zafer teknoloji geliştirme bölgesi örneği. *Afyon*

Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21 (4), 1216-1227-1229

- Karaa, G. (2019). Şirket değerlemesi ve start-up firma uygulaması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa Celal Bayar Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa. S.58-65
- Kubaş, A, 2019, Doğal Kaynakların Korunmasında Girişimci Yaklaşımları, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi 5-4, Tekirdağ
- Özmen,B.,2020, Girişimcilik Ekosistemi, TNKU Sosyal Bilimler Enstitüsü basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ
- Şahin, M.,2016, Bölgesel Girişimcilik Destekleri, TNKU Sosyal Bilimler Enstitüsü basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ
- Tuna, A. (2019). Risk sermayesi ve Türkiye uygulaması. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. S.3-18
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/03/20140312-2.htm>, (Erişim Tarihi: 11.05.2020
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/07/20010706.htm>, 02.05.2020
- <https://www.yildiztto.com/tr/neler-yapiyoruz-3/universite--sanayi-isbirligi-41.html>, 14.05.2020
- <https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/istatistiki-bilgiler/mi0203011501>, 2020
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180710.htm>, 01.05.2020